

Protokół posiedzenia
Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska
Rady Miasta Gliwice kadencji 2018-2023
w dniu 6 września 2021 r., godz. 17.00

Obrady w trybie zdalnym z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość
– na podstawie art. 15zzx ust. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1842 z późn. zm.)

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński otworzył posiedzenie Komisji, powitał zebranych przed monitorami komputerów radnych oraz gości. Przypomniał, że posiedzenie Komisji może być nagrywane i transmitowane na żywo w Internecie (obraz i dźwięk) przez podmiot zewnętrzny, a po zakończeniu obrad nagranie może zostać zamieszczone na stronie internetowej. Przypomniał także o obowiązku ochrony danych osobowych mieszkańców przed ujawnieniem ich osobom postronnym i poprosił o niepodawanie tych danych podczas omawiania spraw.

Zaproponował przyjęcie następującego porządku obrad:

- 1) Stan zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Gliwice ze szczególnym uwzględnieniem planowanej budowy zbiornika na zlewni rzeki Kłodnicy na terenie między Dzielnicą Sośnica a Politechniką Śląską.**
- 2) Druki sesyjne.**
- 3) Sprawy bieżące.**
- 4) Przyjęcie protokołu Komisji.**

Nie zgłoszono uwag do zaproponowanego porządku obrad.

W posiedzeniu udział wzięli: Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Gliwicach Marcin Nowak, Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok, Dyrektor Centrum Ratownictwa Gliwice Tomasz Wójcik, Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Roksana Burzak, radny spoza komisji Łukasz Chmielewski, przedstawiciele Rodzinnych Ogródków Działkowych oraz przedstawiciel Klastra Innowacji Społecznych.

Ad 1) Stan zabezpieczenia przeciwpowodziowego miasta Gliwice ze szczególnym uwzględnieniem planowanej budowy zbiornika na zlewni rzeki Kłodnicy na terenie między Dzielnicą Sośnica a Politechniką Śląską.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński przypomniał o tym, że temat był omawiany na posiedzeniach Komisji w dn.: 19.10.2020 r. (sprawa nr BR.0012.3.11.2020) oraz 16.11.2020 r. (sprawa nr BR.0012.3.12.2020). Przybliżył tematykę zaznaczając, że kolejnym krokiem w ramach ochrony mieszkańców Gliwic przed zalaniem (od strony wschodniej) jest konieczność wykupu części terenu należącego obecnie do działkowców. Podjęte w tym temacie działania wzbudziły protesty wśród obecnych na posiedzeniu przedstawicieli ogródków działkowych. Poprosił o przybliżenie aktualnej sytuacji w tym temacie.

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok opowiedział o odbytych dotychczas spotkaniach w tej sprawie z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie (Wody Polskie). Wytłumaczył, że zaplanowane kolejne rozmowy w tym zakresie z przedstawicielami Wód Polskich w ostatnim czasie nie doszły do skutku ze względów niezależnych od obu stron (między innymi podwyższony stan alarmowy w wielu miejscach

na rzece Kłodnicy). Uspokoił również, że miasto Gliwice w dalszym ciągu będzie podejmować wszelkie próby podziału wykonania zadania ochrony przeciwpowodziowej miasta Gliwice z Wodami Polskimi. Zaznaczył ponadto, że do problemu zagrożenia powodziowego należy podejść w szerszym zakresie, ponieważ rzeka mająca początek w mieście Katowice zbiera wody z całej aglomeracji. Tym samym zwrócił uwagę jak ważne jest zaangażowanie Wód Polskich w budowę polderu przeciwpowodziowego, przede wszystkim ze względu na możliwość obserwowania zlewni w ramach całej Metropolii. Powiedział, że Prezydent Miasta Gliwice nie ma możliwości narzucenia miastom ościennym konieczności budowy polderów na wcześniejszym biegu rzeki. Poprosił o przedstawienie przez panią Naczelnik Roksanę Burzak informacji o aktualnym etapie prac w zakresie dokumentacji, a także o decyzji podjętej przez Prezydenta Miasta, czyli wstrzymaniu wniosku o decyzję ws. pozwolenia na budowę.

Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Roksana Burzak przekazała, że trwa oczekiwanie na uzyskanie zgody wodnoprawnej, która będzie jednocześnie dostosowana do projektu technicznego, wykonawczego, a także projektu budowlanego (zawierając szczegółowy przegląd robót i koszty, kosztorys inwestorski). Wyjaśniła, że projektant na mocy udzielonego przez Miasto Gliwice pełnomocnictwa, pozostaje w ciągłym kontakcie z pracownikami Wód Polskich, którzy będą tę zgodę wydawali. Wydłużenie prac spowodowane jest między innymi wystąpieniem pandemii, która przerwała w pewnym stopniu możliwość procedowania. Poinformowała również, że Prezydent zdecydował, aby po uzyskaniu wymienionych niezbędnych pozwoleń wstrzymać procedowanie u Wojewody decyzji na realizację tego zadania, którą pozyskiwano by na mocy specustawy przeciwpowodziowej.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński zwrócił uwagę, że procedowanie jest na tym samym etapie od dłuższego czasu.

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok wyjaśnił, że procedowanie sprawy trwa od co najmniej 2014 roku, kiedy to rozpoczęto działania na rzecz powstania tego polderu. Wskazał, że prace projektowe nad tego typu polderem wymagają większego nakładu pracy i czasu.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński podziękował za wyjaśnienie. Poprosił o informację przedstawiciela Wód Polskich, pana Marcina Nowaka, o to, jak Wody Polskie zapatrują się na kwestię budowy takiego polderu.

Dyrektor Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Zarząd Zlewni w Gliwicach Marcin Nowak potwierdził, że temat podejmowany jest już od kilku lat. Wspomniał, że jako pracownik dawnego Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach uczestniczył w tworzeniu i aktualizacji planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Szeroko wtedy omówiono temat polderów, które miały powstać między innymi w Gliwicach i w Zabrze – na podstawie analizy dokonanej przez Główny Instytut Górnictwa (GiG). Przyznał, że temat jest bardzo trudny ze względu na uwarunkowania społeczne, gdyż z jednej strony dotyka istotnej kwestii, jaką jest zabezpieczenie przeciw powodziom, a z drugiej strony angażuje osoby posiadające ogródki działkowe w tym rejonie. Podkreślił, że temat jest szczególnie istotny dla Wód Polskich, patrząc pod kątem całości zlewni, czyli rzeki Kłodnicy, rzeki Bytomki i wszystkich dopływów, które potęgują wezbrania wód na rzece Kłodnicy w momencie wezbrania powodziowego. Wskazał, że wraz z Dyrektorem Mirosławem Kurzem dyskutuje się nad rozwiązaniem tego trudnego problemu, podejmowane są próby znalezienia dobrego rozwiązania, które usatysfakcjonowałyby zarówno Wody Polskie, miasto Gliwice, jak i stronę społeczną. Dodał, że nie może dać zapewnienia, że Wody Polskie przejmą tę inwestycję, przede wszystkim ze względu na wysokie koszty, które ta inwestycja sobą generuje. Przekazał, że w ostatnim czasie poniesiono duże koszty w powiecie gliwickim, związane z remontem zapory czołowej zbiornika Dzierżno Duże, czy na terenie miasta Gliwice – gruntownym remontem śluzy Łabędy.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński podziękował za stanowisko Wód Polskich. Podsumował, że w kontekście uzyskanych informacji perspektywa budowy tego zbiornika

oddala się. Poprosił stronę społeczną – przedstawicieli rodzinnych ogródków działkowych – o wyrażenie swojego zdania.

Przedstawiciel Rodzinnych Ogródków Działkowych przekazał, że na tę chwilę otrzymane wyjaśnienia są wystarczające. Wyraził nadzieję, że jako strona społeczna zostaną zaproszeni do wspólnych rozmów przy powstawaniu polderu. Wspomniał, że jeden ogród, czyli Arenda, wymaga wsparcia zarówno Wód Polskich, jak i miasta, ze względu na stan brzegów; napór wody niszczy ten ogród od wielu lat. Pozostali działkowcy nie chcą odchodzić, ani przenosić się z tego miejsca, ale rozumieją potrzeby miasta. Wspomniał, że w przypadku powstania polderu dobrym rozwiązaniem mogłoby być powstanie polderu z ogródkami w środku, powołując się na powstanie w Polsce już takich projektów.

Radny Łukasz Chmielewski zauważył, że plan zarządzania ryzykiem jest sześćdziesięcioletnim dokumentem. Poprosił o informację, jaki jest udział miasta Gliwice w tworzeniu nowego planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Zapytał również na jakim dokładnie etapie jest kwestia pozwolenia wodnoprawnego oraz kiedy o nie wystąpiono. Kolejno, powołując się na trendy dekarbonizacji energetyki (tak zwanego wygaszania kopalń), zwrócił się z pytaniem, czy rozważano, jak kwestia likwidacji kopalń może przełożyć się na wody gruntowe. Poprosił o wyjaśnienie, dlaczego wybrano wariant zabezpieczenia Kłodnicy w postaci tak dużego zbiornika przepływowego, a nie zdecydowano się na przykład na kanały obejściowe czy zbiorniki podziemne.

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok odniósł się do likwidacji kopalń, wskazując, że w przypadku kopalni Gliwice wody podziemne nadal są pompowane. Zaznaczył, że to jest temat, z którym będzie się trzeba mierzyć wiele lat. Natomiast ostatecznie zajmie się tym tematem podmiot likwidacyjny. Miasto Gliwice aktualnie przejmuje po części infrastrukturę wykorzystywaną do spływu wód wypompowanych z kopalni Gliwice. Poinformował, że w obecnej sytuacji, przy braku polderów na wcześniejszym biegu rzeki (planowane były w Zabrze i Gierałtowicach) nie ma innej możliwości, jak zbudować polder o takich dużych rozmiarach. Poinformował, że rozmiary polderu w pierwotnej wersji miały być jeszcze większe, ale okazało się, że w takim przypadku polder musiałby zostać zbudowany poniżej poziomu rzeki Kłodnicy. Takie umiejscowienie polderu spowodowałoby problemy z późniejszym osuszeniem terenu. Dodał, że poza miastem Gliwice żadna z gmin nie wykonała żadnych działań w tym kierunku. Powiedział również, że przyjęte rozmiary polderu mogą być niewystarczające i nadal mogą występować podtopienia w centrum, choć w dużo mniejszym zakresie. Zaznaczył, że w celu zminimalizowania ryzyka występowania podtopień są projektowane odpowiednie poldery w innych rejonach miasta. Podsumował, że patrząc przez pryzmat ilości wody występującej przy opadach, to rozwiązania typu kanały retencyjne nie są w stanie zapewnić odpowiedniego zabezpieczenia przeciwpowodziowego.

Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Roksana Burzak odpowiedziała, że miasto Gliwice bierze udział w przygotowywaniu nowego planu zarządzania ryzykiem powodziowym. Dodała, że plany są aktualizowane w kontekście tego, co zostało zrobione, co jest zaplanowane oraz aktualnie projektowane. Wskazała, że długie procedowanie pozwolenia wodnoprawnego wynika zarówno z sytuacji epidemicznej, jak też ze względu na złożoność tematu. Uargumentowała to wielkością projektu, w którym ważny jest każdy element, zarówno techniczny, jak i konstrukcyjny.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński wyraził przekonanie, że z aktualnego planu przeciwpowodziowego wynika, że polder został przewidziany do realizacji do 2015 roku.

Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Roksana Burzak odpowiedziała, że plany wchodziły do realizacji w 2015 roku, ale termin zakończenia inwestycji został zaplanowany na 2021 rok.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński poprosił o doprecyzowanie, czy w związku z brakiem realizacji inwestycji zostanie ona uwzględniona w nowym planie zarządzania ryzykiem.

Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Roksana Burzak potwierdziła, wskazując jednocześnie, że wszystkie działania z poprzedniego planu, których nie zrealizowano, zostały wprowadzone do nowego planu.

Radny Łukasz Chmielewski zapytał, czy istnieje jakaś analiza, na podstawie której zdecydowano się na takie rozwiązanie. Wskazał, że według obecnego planu miasto Gliwice jest ostatnim większym miastem w regionie śląskim, w ciągu rzeki Kłodnicy, które ma przejąć nadmiar wody. Dopytał, czy rozważano inne warianty zabezpieczenia przeciwpowodziowego, nie tylko pod kątem miasta Gliwice, ale całej zlewni.

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok podkreślił ponownie, że żadne z miast ościennych nie zrealizowało wniosków budowy polderu (w Zabrze w miejsce planowanego polderu istnieje wysypisko). Zapewnił, że odpowiednie analizy były wykonane, a prace nad projektem trwają już od 2009 roku.

Brak dalszych pytań ze strony członków Komisji.

Ad 2) Druki sesyjne.

Komisja opiniowała następujący druk sesyjny:

- a) Projekt uchwały w sprawie sposobu realizacji zadań Miasta Gliwice w zakresie kanalizacji deszczowej oraz zabezpieczenia przeciwpowodziowego na terenie miasta (**druk nr 632/2021**).

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński poprosił o zreferowanie projektu. Zapytał w jakim zakresie mają zostać przekazane zadania do niewymienionej w uchwale z nazwy spółki. Czy w związku z tym projektem przewiduje się zmianę spółki oraz jakie zadania związane z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym zostaną przekazane do spółki.

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok przedstawił założenia projektu uchwały wskazując, że obecnie funkcjonuje uchwała z 2015 r., powierzająca już Przedsiębiorstwu Wodociągów i Kanalizacji niektóre zadania gminy, w tym zarówno z bieżącego utrzymania kanalizacji deszczowej, jak i zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Wyjaśnił, że obecnie zasady powierzania wykonania zadań spółkom komunalnym określa stosowna decyzja Komisji Europejskiej oraz nowe prawo zamówień publicznych w zakresie zamówień "in-house", w związku z czym zaistniała konieczność wprowadzenia zmian do obowiązującej uchwały. Wy tłumaczył również, że brak wskazania nazwy spółki, która ma wykonywać powierzone zadania, wynika z podejścia wojewody, który często dokonuje uchylecia uchwały, w której wskazuje się wprost nazwę takiej spółki. Przedstawiono więc propozycję projektu uchwały uchylającej obowiązującą uchwałę, a wprowadzającą szczegółowy sposób wykonywania zadań, w tym zasadę eksploatacji i urządzeń kanalizacji deszczowej oraz zasady rekompensaty za realizację.

Naczelnik Wydziału Gospodarowania Wodami Roksana Burzak dodała, że powierzone zadania ściśle wiążą się z bieżącym utrzymaniem infrastruktury, udrażnianiem rowów. Dotyczą realizacji zadań, mających przyczynić się do poprawnego zabezpieczenia przeciwpowodziowego.

Przewodniczący Komisji Adam Michczyński podziękował i odpowiedział, że przedstawione wyjaśnienie jest wystarczające. Zapytał, kto z członków Komisji jest za pozytywną opinią do projektu uchwały wg druku nr 632.

Wynik głosowania: **6** głosów za, **0** przeciw, **0** wstrzymujących się. Komisja **pozytywnie** zaopiniowała projekt uchwały.

Ad 3) Sprawy bieżące.

Komisja zapoznała się z następującymi dokumentami:

- a) Dwie odpowiedzi Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych, dotyczące wniosku Zarządu Głównego Ratownictwa Wodnego Rzeczypospolitej o udzielenie dotacji celowej na rok 2021 z przeznaczeniem na szkolenie młodzieży w celu zwiększenia kadry ratowniczej

na sezon letni 2021, (sprawa nr BR.0012.13.9.2021) **Przewodniczący Komisji Adam Michczyński** poprosił o krótkie odniesienie się w sprawie udzielonych odpowiedzi.

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok przekazał, że wobec braku odpowiedniej liczby ratowników, uznano udzielenie dotacji na szkolenie młodzieży za bardzo korzystne rozwiązanie. W związku z tym dotacje zostały przydzielone dwóm podmiotom, które złożyły odpowiednie wnioski. Poinformował, że w przypadku chęci poznania szczegółów zawartej umowy należałoby zwrócić się do Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

Komisja przyjęła do wiadomości.

b) Dwa pisma mieszkanki dotyczące wycinki drzew w Gliwicach (korespondencje nr UM.836516.2021 oraz UM.969020.2021, w załączeniu).

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok przekazał, że tego typu skarg wpłynęło wiele, każda z nich została szczegółowo przeanalizowana. Podkreślił, że nie dochodzi do sytuacji, w której zostało naruszone prawo poprzez wycinkę w okresie lęgowym czy w okresie, w którym ptaki zamieszkują gniazda. Zaznaczył, że w takich przypadkach prowadzone są postępowania, a żadna z jednostek – Miejski Zarząd Usług Komunalnych (MZUK) czy Zarząd Dróg Miejskich (ZDM) – nie pozwoliłaby sobie na działania wbrew przepisom prawa. Wyjaśnił, że w przypadku drzew przy Cmentarzu Starokozielskim chodziło o wycinkę dokonaną na terenie kościoła. Poinformował, że w związku z licznymi skargami MZUK składał oświadczenia o niedokonywaniu wycinek drzew na podległym mu terenie, że wycinki dotyczą terenu przynależącego do parafii.

Komisja przyjęła do wiadomości.

c) Odpis wyroku z uzasadnieniem Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Gliwicach w sprawie przyjęcia „Gliwickiego programu osłonowego w zakresie udzielenia pomocy osobom, które ponoszą zwiększone koszty ogrzewania lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania” (korespondencja nr UM.864885.2021, w załączeniu) – Komisja przyjęła do wiadomości.

d) Pismo mieszkańca w sprawie zaplanowania i zorganizowania posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska w związku z planami budowy zbiornika przeciwpowodziowego na rzece Kłodnica pomiędzy ulicami Królewskiej Tamy, Panewnicką i Kujawską (korespondencja nr UM.866835.2021), dokumenty w aktach sprawy nr **BR.0012.13.11.2021**) – Komisja przyjęła do wiadomości.

e) Odpowiedź Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie na pismo mieszkańca w sprawie wezbrania po opadach nawałnych w Gliwicach w dniu 24 czerwca 2021 r. oraz działania jazu w Gliwicach-Łabędach – odpowiedź do wiadomości Komisji Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska (korespondencja nr UM.879508.2021, w załączeniu) – Komisja przyjęła do wiadomości.

f) Informacja Zastępcy Prezydenta Miasta Aleksandry Wysockiej wraz z odpowiedzią Ministerstwa Klimatu i Środowiska na apel Rady Miasta Gliwice o podjęcie działań zmierzających do wsparcia samorządów w walce przeciwko procederom nielegalnego składowania odpadów (korespondencja nr UM.891807.2021, w załączeniu) – Komisja przyjęła do wiadomości.

g) Raport z działalności Straży Miejskiej za czerwiec 2021 r. (korespondencja nr UM.829787.2021, w załączeniu) – Komisja przyjęła do wiadomości.

h) Raport z działalności Straży Miejskiej za lipiec 2021 r. (korespondencja nr UM.920241.2021, w załączeniu) – Komisja przyjęła do wiadomości.

i) Informacja Zastępcy Prezydenta Miasta dot. budowy stacji paliw płynnych i gazowych w rejonie ul. Gierymskiego w Gliwicach (korespondencja nr UM. 940123.2021, w załączeniu) – Komisja przyjęła do wiadomości.

Radny Zdzisław Goliszewski poprosił o uporządkowanie drzew, poprzez ewentualną przycinkę gałęzi, na placu Piłsudskiego od strony masztu flagowego, żeby flaga powiewała na maszcie, a nie była ukryta wśród drzew.

Zastępca Prezydenta Miasta Mariusz Śpiewok odpowiedział, że sprawa zostanie przeanalizowana. Zwrócił uwagę jednocześnie, że w przypadku wycinek drzew jest mnóstwo zgłoszeń, próśb o wycinkę. Kiedy po przeanalizowaniu i dokładnych oględzinach okazuje się, że wycinka jest zasadna, bo drzewo stanowi niebezpieczeństwo, pojawiają się głosy protestów przeciwko wycince. Dlatego każda taka prośba, zgłoszenie jest szczegółowo analizowane.

Radny Zdzisław Goliszewski zaakcentował, że chodzi jedynie o przycinkę, a nie o wycinanie drzewa.

Ad 4) Przyjęcie protokołu Komisji.

Komisja przyjęła protokół posiedzenia z dnia 12 lipca 2021 r., nr BR.0012.3.8.2021.

(***)

Nie ustalono terminu kolejnego posiedzenia Komisji.

Na tym zakończono posiedzenie Komisji.

Protokołowała

(-) Anna Wojtowicz

Przewodniczący Komisji
Bezpieczeństwa i Ochrony Środowiska

(-) Adam Michczyński